

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Place SIMONFFY-ház a város-házával szemben

HIRDETÉMÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Bérmegtelen levelek csak ismert kezekből fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Hetben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 10 frt —
Félévre 5 frt —
Negyedévre 2 frt 50
Egy órára 1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábszempetisorsozséri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 kr
Nyilttér 4 hasábszempetisorsért 20 kr.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Csütörtök, július 9.

131. szám

Ki a nagyobb?

(T.) Hát hogy a Tisza Kálmán hosszú miniszterelnökségének okának kell lenni, t. ellenzéki kollegáinkkal egyetértőleg magunk is elismerjük, sőt elismerjük, hogy nehéz körülmények közt is megállta a sarat, amint hogy nem állta meg Angliában Gladstone, Franciaországban Ferry, és Olaszországban Depretis. A helyett azonban, hogy ellenzéki lapok sorába állva ezért a többséget gyonyolnók, sőt még gyonyosabban kérdőnők: Talán bizony ez a Tisza Kálmán az a híres, kinevezett államférfiaknak feleltél? azt feleljük: S ugyan ugyan miért nem? Talán mert magyar ember? Oly értéket tulajdonítanak ellenzéki kollegáink a magyar nemzetnek, hogy abból egy-egy franciánál, angolnál vagy olasznál nagyobb ember nem kerülhet ki? Talán bizony a magyar történe em fele nagyságokat nem képes felmutatni? Avagy csak azóta lennének annyira eltorpultak mióta Csanády Sándor a nagy hazafi?

Hanem az a kérdés mindenestre: Tisza Kálmán e hát a valódi nagyság, vagy a magyar ellenzék a valódi kicsinyesség, a miért, hogy nem képes őt megbuktatni? S vajjon mit gondolnak ott az ellenzéken? Mi válik nagyobb dicsőségükre: az-e ha Tisza Kálmán valódi nagyság, vagy az, ha ők a nagyon kicsinyek kik még egy közönséges emberrel szemben sem képesek érvényesíteni magukat? Mert ha az áll, hogy Tisza nem oly nagy mint amilyennek pártja tartja, na már akkor az is áll: hogy az ellenzék meg sokkal gyarlóbb, mint amilyennek ő magát tartja. Egy nagy hadvezért nem tudni legyőzni, még nem bizonyított arra, hogy az ellenfél nagyon hitvány, de egy rossz hadvezért nem tudni legyőzni: az már bizonyított.

A mi ellenzékünk azonban nem így gondolkozik. Neki az olyan kormánybuktatás tetszik nagyon, ahol a kormányt maga a többség, azaz saját pártja bukattja meg. Na persze, mert a látszat szerint ez kerül az ellenzék legcsekélyebb

erőfeszítésébe, amde a valóságban az nem így áll: mert még is csak az ellenzék harcza az, mely a többséget az ellenzéki álláspont helyességéről meggyőzi és saját vezéreire ellen fordítja. Minél nagyobb pedig a hiba, melyet a kormány elkövetett, annál sikeresebben működhetnek az ellenzéki batteriák. Es ha a vezér, dacára az elkövetett hibának, és dacára az ellenzéki erőfeszítésnek, saját pozícióját mégis megvédeni, s embereit összetartani képes? Na már akkor csakis ez három feltevés állhat: vagy a hiba nem nagy; vagy az ellenzék gyenge, vagy a vezér igen nagy. Melyiket méltóztatnak most a három közül elfogadni. Mert ha Tisza hibát hibára követ el, hozzá még kis ember is, és az ellenzékkel szemben mégis képes fenntartani magát: hát enél az ellenzékre nagyobb szegénységi bizonyítvány nem lehet.

Legjobb lesz tehát az angol, francia és olasz kabinetek bukását nem felegetni, az odaváló többségnek nem gluserizálni, és Tiszát a bukott kormányok mellett nem kiszebbíteni: mert ha Tisza olyan rossz, olyan hibás és olyan kicsiny mint amilyennek az ellenzék állítja, és mégis kormányzó? Annak más oka nincs, mint hogy az ellenzék még sokkal rosszabb, még sokkal gyarlóbb és sokkal kisebb

A kiegészítési tárgyalások Bécsben. A „Bud. Corr.“ Bécsből 7-éről a következőket jelenti:

„Ma délután Taaffe grófnál, az osztrák miniszterelnökségi palotában, 1 órától 4 óráig — a magyar és osztrák miniszterek között tartott tanácskozással kezdetét vették a vám és kereskedelmi szerződés megújítására vonatkozó közös miniszter-tanácskozások. A tanácskozásokon, melyek semmiesetre sem tekinthetők formális miniszteri értekezleteknek, csupán Taaffe gr., Dunajevsky, Pino osztrák, s Tisza Kálmán, Szapary gr., Széchényi gr. magyar miniszterek vettek részt. A „Fremdenblatt“ ama híre, hogy a tanácskozások a külügyminiszteriumban tartottak és azon a közös miniszterek is részt vettek, valótlan. A mai megbeszélések első során a mostani közvetett adótörvények és a restitutio elszámolásánál kívánatosnak mutatózó változta-

tásokra vonatkoztak, mely kérdés felette fontos és beható tárgyalást igényel. A megbeszélések holnap folytatják és valószínűleg be is fejezik. Gr. Szapary innét három heti tartózkodásra Gasteinba utazik. — A tanácskozásokban résztvett miniszterek és a közös miniszterek, ma ebédre gr. Taaffe vendégei voltak a Konstantinuhügel, a Praterben.“
Az „Orsz. Ert.“ értesülése szerint, az értekezleten, az ügy természetéhez képest első sorban valószínűleg a már ismert elvi álláspontok fognak mindkét részről kifejtetni és tudomásul venni. — A tanácskozások általános természetűek, miután a részletes határozatok csak összeszel fognak megállapítani. — Az értekezlet, mely délután 4 óráig tartott, holnap folytatottatni fog, a midőn is valószínűleg az esetleges ellenjavaslatok fognak megtétni.

— A kataszteri országos földadó-bizottság gróf Szapary pénzügymin elnöklete alatt letárgyalta mindazaz előterjesztéseket, melyeket a hetes küldöttség az ujonan beérkezett személyes felszólamlásokra vonatkozólag tett. Ezen előterjesztés egy 23.017,283 frt. értékű tiszta jövedelemre vonatkozott, melyből a hetes küldöttség 1.040,357 frtnyi apadás elhatározását hozta javaslatba.

Különösen a mi minket illet a debreczeni catarsteri kerület debreczeni, b. ujfalu békés csabai, békési, szarvasi, nagykalói, kisvárdai, nyiregyházi és bősörményi becselőjárásából beérkezett felszólamlásokra vonatkozólag a hetes bizottság 53%-nyi azaz 277,234 százalék apadást javasolt. Az országos bizottság elfogadta e javaslatot.

Ugyan csak a debreczeni cat. kerület b. ujfalu becselőjárásának Esztrák, Hajdu Bagos és Henczida közsegeiből érkezett felszólamlásokra vonatkozólag a hetes küldöttség 12.1%-nyi, azaz 8592 frtnyi apasztást hoz javaslatba a tiszta jövedelem megállapításánál; Torda közsege névze 7.2% azaz 1185 frt apasztást; a nyiregyházi járás Oros, Sényő, Kótaj, Balsza, Vis, Zalkod, Vencsellő, Szabolcs közsegeiből beérkezett felszólamlásokra névze 8.7%-nyi, azaz 10,222 frtnyi apasztást; a békési járás Békés, Körös-Ladány Füzes-Gyarmat közsegeinél 8.2% azaz 53,363 frtnyi apasztást; a belényesi becselőjárásra névze 0.9%-nyi azaz 284 frtnyi, — az élesdi járásra névze pedig 5.4% azaz 1612 frt apasztást. Ez utóbbi két járásban az erdőknél új osztályozás lett megállapítva. Az országos bizottság a hetes küldöttség javaslata értelmében határozott s a beérkezett kérvényeket nem vette tekintetbe.

s Komárom Lőrincz nem fogja azt esztelenül elszalasztani. Ő tudja, hogy Roll bankárnak a markában van, Roll bankár összetörheti őt. Oktalanság volt úgy belemenni a hálóba, melyet e hideg ravasz ember kivetett eléje. De most már benne van s hiába vergődik. A tollait ott kell hagyni s jó szerencse, ha félig csupaszon menekülhet.

Hanem a sors most viszont az ő kezébe adja a háló zsinegét s a hideg, a ravasz Roll bankár kerül most belé. Komárom Lőrincztől függ, hogy ügyesen használja föl az alkalmat.

A milliomos nem bírta elég jól elpáncélozni aranyaiat szívet s abban a szívbén is mozogni kezd az a valami, mely az embereket istenekhez és barmokhoz teszi hasonlónak. A száraz, hideg bankár szerelmes Helébe.

Komárom Lőrincz ur már azt elébb is észrevette, de a dolognak nem tulajdonított nagy fontosságot. A szép leány mindenfelé tetszett a bálókban s Roll Szidor ur soha sem ment túl a figyelmes udvariasság korlátain. Néha ugyan eléggé érthető biztatást kapott az apától, de úgy látszott, mintha nem akarná észrevenni.

A milliomos nem tartja magára névze elég gazdag parthianak Helént, — gondolta magában Komárom ur.

Mindamélt láta, hogy a bankár szeméi mindenfelé Helént keresik s gyakran hosszasan sovár pillantással nyugtatja rajta szeméit. Komárom Lőrincz ur iránt is, a hol csak találkoztak, feltűnő figyelmet kezdett tanusítani, mintha az apa kegyét akarná megnyerni, mielőtt leányánál próbálkozik.

Nyiltan azonban sohasem lépett ki. Az tartotta-e vissza, hogy e leány már el volt

— Miniszterei már visszatértek Bécsből. Tisza Kálmán miniszterelnök e hó 15-ig marad Budapesten. Ekkor Geszterme gy és e hó végén visszatér Budapestre, hogy a minisztertanácsban a költségvetésre vonatkozó tanácskozásokat vezesse.

Szapary gr. pénzügyminiszter holnap Gasteinba és Széchényi gr. kereskedelmi miniszter Kaltenlütgebenbe utazik.

A fővárosból.

— Pletykák —

Annyi komoly igaz, mezőgazdasági ciceró és garmondzikket olvasott az utóbbi időben a közönség, vagy ha nem is olvasta mind el (ami igen valószínű) de annyit és annyiféle alakban táltalt elébe, hogy azt gondolom, senki sem fog csodálkozni azon, hogy a változatos okáért én most pletykákat írok.

Nem akarok senkit sem sérteni, de állíthatom, hogy a pletykások iránt feltűnő érdeklődést szokott tanusítani a közönség.

Ha az ember most a fővárosba jön, vidéki ember létére nem olyan pária mint általában lenni szokott. Ma a fővárosban minden vidékiek (azok a jó vidékiek) számitunk és pedig annyira, hogy éretünk veszekszik a hotelier és miattunk kapnak hajba a budapesti vendéglők, a kik este 11 órákor már mind bezárják vendéglőiket. Mert ilyenkor mindenki a kiállítás területén van, a hova a vidékiek kedvéért átplántáltatott a corso.

Budapestnél, Margitszigetnél, kiállításnál, mindennél érdekesebb is az a kiállítási corso.

A gyönyörű pavillonok között, a pompásul parkirozott sétahelyen vakító villanyfény mellett zernyi és zernyi nép hőmpölyg fel s alá. A nők ingerlő, kecses toilletében mint megannyi tündérek surranak el az ember mellett, tüzes villam szemekkel szembe néznek, és égő karjukkal gyengén érintenek a nagy tolongásban; az ember mámoros lesz . . . észlelte jut az a kiteser, a kit üelni vágy, és a gondolat messze repül.

Ha aztán ismét megtér az ábrándok világából, és a százfelől hangó zene játszi dallamai mellett pajkos lesz a szem, a szív, az agy, akkor arra gondol az ember, (még ha egy kicsit pikáns is) hogy beh furcsa! Ezek a pesti hölgyek mind kövérek.

Egy fővárosi újságíró kollegám elneveti magát, szánólag tekint réám és azt kérdi, hogy minden vidéki újságíró ilyen naiv-e? Hja persze, hát melyik vidéki embernek, a

ejgyezve, vagy egyéb valami, azt Komárom Lőrincz nem tudta világosan megkülönböztetni. Az utóbbi időben, midőn ismeretségük kissé bensőbbé vált, egy párszor megjelent ugyan Roll Szidor a Komáromyék házánál, de akkor is igen ritkán, s magaviselete, minden udvariassága és előzékenysége dacára is, tartózkodó maradt.

Komárom Lőrincz ur minden igyekezete sem bírta a bankárt házuk gyakoribb látogatójává tenni. A Komáromyék ebédeiről, estélyeiről Roll bankár mindig hiányzott, bárbármennyiszor várták.

Helénnel szemben nem ment sohasem tovább néhány bókál. Talán a hideg fogadtatás tartotta vissza; de meglehet az is, hogy eljárása kezdet óta átgondolt, rendszeres volt. Ez éleseszű férfi az élet minden körülménye közt kiszámítva szokott eljárni.

Komárom Lőrincz már egészen lemondott arról a gondolatról, hogy a gazdag bankárt vejjél megszerezhesse, amár a barátságos viszonyt, mely köztük létrejött, jól tudta, hogy nagyrésztben leánya szép szeméinek köszönheti.

Hízeltget a hui, pöffeszkedő börzespekulánsnak, hogy a tekintélyes bankár őt is fölveszi vállalatába s nevével összekapcsolja az ő nevével. Csak midőn azt vette észre, hogy e vállalatok elnyelik minden vagyonát s ő most mindjárt fizetéseképtelenné válik, csak akkor merült föl benne kétérdés és gyau Roll Szidor ellen. A milliomos hinárba vezette őt s az elrémült ember kétségbeesetten tekintett szét. Nincs semmi menekvés.

Ekkor mint egy angyal az égből szállt le a kétségbeesetthez a bankár. Kezeit dörzsölte és sajnálatát fejezte ki, hogy Komárom Lőrincz ur kissé derangirozta magát a sok

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

A szerencse kereke.

— REGÉNY. —
Vértési Arnoldtól.

Segíték magamon, ahogy tudok, — folytatta Komárom Lőrincz, — Roll Izidor épen jókor jött. Roll, milliomos, Roll megmenthet engem. Az ő segítségével föltápáskodhatom, lábra állhatok, iszembe nézhetek azokkal, a kik letiportak s tán vissza is adhatom a kölcsönt. Es most a miatt a bárnyu zenélő emberke miatt utasítsam vissza a mentő kezét. Tán visszatartson az adott szó? En a gazdag Lovász Gyulának ígertem oda Helént kezét, nem a szegény koldusnak. Az a kötelességem hát most. Azt akarom, hogy előkészítsd Helént erre. Meg kell értenie, hogy arra a muzsikáló bábra nincs többé szükség. Követem, hogy adja ki az utat a gyámoltalannak

A csöndes, szomorú asszony a szoba közepén megmozdult.

— Es hanem teszi? szolt fölemelve fejét.
— Tennie kell Kényszeritem rá. Ez kétségbeesett önfentartási harc; az enyelgő ezirógatásnak vége. Azt akarom, hogy a leánykának esze legyen. Roll Izidor hercegeleg fogja őt eltartani. Nem török semmi ostoba ellenmondást. A kétségbeesés nem teszi az embereket bárányokká. Ne kényszerítsenek a végletekre. Mondom, hogy annak meg kell lenni és sirással rivással nem másíthatjátok meg azt, a mit elvároztam.

— Nem sirás-rivással, — szolt a csöndes szomorú asszony most emelt hangon.

— Talán képes volnál? . . . dadogá Komárom Lőrincz elhülve.
— Mindenesetre, — szolt az asszony, összeszorítva ajkait.
— Örült vagy! — riadt föl a férj.
— Nem, csak az anya vagyok, a ki gyermekét nem hagyja fölaldozni.

XI.

— E heves jelenet után Komárom Lőrincz még izgatottabban vonult szobájába. Most világosan látta, hogy nem lesz könnyű dolog megtörni neje ellenzését, sőt tán lehetetlen.

E szótul megborozadt, s e szó egyidejűleg fellázította őt. Megörült az az asszony hogy ellenkezni mer vele. Itt a bukás szélén, midőn már csak hajszályaikra állnak a tátongó mélységtől, mely elnyeli őket, örültség-e holmi szerelmeskedő indokokat venni tekintetbe? — Nem örültség-e felbőszíteni a kétségbeesett embert s elzárni előle a menekülési utját?

— Nem tudják, hogy mivel játszanak, — mormogá magában a férj.
S reszkető keze fenyegetőleg emelkedett föl a levegőbe.

— Azt hiszik, hogy én, mikor eddig eljutottam, most majd szép csendesen vissza fordulok s kezembe veszem a koldusbotot. Nagyon is drága áron jutottam el ideig. Nem fogom magamat egy pár érzékeny szivecske miatt kidobni.

Minden, amire csak szemét vetette, a fényűzéssel díszített szoba, e szép, drága bu torok, mindez a kényelem pompa, csak még inkább fölingerelte szívet. Nem, nem fog oiy könnyen megválni tőlük.

A jó szerencse még egyszer segélyt ígért

ki a természethez, az igazhoz, hamisítatlan valóságához szokott, — juthatna eszébe, hogy mikor a néket nézi, akkor is a kiállítás tárgyakra gondoljon.

Pedig az a híres corson bizony nem egyéb mint hölgyek kiállítása. — Egy kis korrajzot tüntet fel az a közülmény, hogy ezt a kiállítást látogatták legtöbben. Legolcsóbb is az is igaz. Csak 20 kr.

De legszebb is. Ha egy külföldi utazó jön, vagy egy külföldi újságíró; az erre ki-rendelt személyzet körülhúrozolja a corsón, míg a tündéri látványtól szegénynek megbóbál a feje. — Akkor aztán irhat! Jutna is akkor eszébe a jó cipők, finom ruhák, kulacsok, taplókalapok sat. . . . Megszenézi, de azért lelkesedéssel kiáltja: „Nagyszerű, fényes világra szóló ez a kiállítás.”

Igen, ami kiállításunk sikerét a corsónak és legfőképpen pedig a corson sétáló hölgyeknek köszönhetjük.

A hölgyeket bizonyosan érdekelné fogja, hogy minden második nő világos krém színű toilletben jelenik meg, könyökig érő sárga keztyűvel, a napernyő botjához erősített kis virágcsokorral.

Tegnap nyílt meg az időleges kiállítások csarnokában a gyümölcs és konyhakertészet kiállítása. Roppant egy kis szűk szobába szorítva látni a tavaszt, nyárközépet és az ősz, — mert ami ezeken az évszakokon megteremni szokott, azt már teljesen kifejlett állapotban itt mind együtt lehet látni: Pirosra érett dió nagysága, pöszméte, ananász dinnye, szőlő, szilva, barack, körte, dió, ősszi barack, paradicsom alma; olyan ugorka mint a karom, és olyan uri tök, mint egy hordó.

Ki látott már kigyó dinyvét? Itt az is van, és alakjára nézve teljesen megfelel a nevének. Összeviszva csavarodva lehet egy méternyi hosszú, s olyan vékony mint egy rendes ugorka.

Természetes, hogy itt is ki van írva: „a kiállítási tárgyakat érinteni tilos” — Egyszerre titkos suttogást hallok körültem. A felügyelőnek jelenti az egyik szolgáló: — Egy asszonyság egy paradicsomot kér. Hamar!

— „Kivánczó?”
— Az!
— Akkor itt van.

Lám milyen jó dolguk van ezeknek az asszonyságoknak. — Gondoltam, — mikor „kivánczó.” (Nem azért, hogy paradicsomot ehessen, hanem mert szőlőt is kapna, ha azt kívánná.)

Tegnap este megnéztem a népszínházban „A sárga csikót.” Csak azért érdekelt az előadás mert a puzta bírót Szatyúr (Szathmári Árpád) játszotta. Az a pompás alak a melyet mi annyiszor megtapsoltunk, a fővárosiakra is megtette a kellő hatást. Mikor a harmadik felvonásban táncra kerekedik és lejt amugy módosan, magyarosan, azután neki hevülve lehányja magáról a dolmányt viharos tapsra ragadta a közönséget, mely ezuttal egészen tele volt. — Szathmári és Németh Jóska is nagyon szeretnek itt lenni, csak, — mint mondják, — azt a sok pirulát kezdik már unni.

Kis s né, mint hallom, rendkívül tettett minden bizonynyal szerződött a fog a nemzeti színházhoz. Még egy évig ugyan állítólag Kreesányinál marad, de ezalatt is többször vendégszereplni fog itt, sőt egy egészen új szerepben is fel fogják léptetni.

A Jókai kéziratát már árulják a „Nemzet” szerkesztőségében. Egy-egy lap ára 2

vállalkozással. A vállalatok egyébként életrevalók s csak kitartani kell még egy ideig, a befektetett pénz nem fog elveszni, sőt kamattal visszakérül. Persze csak úgy, ha az ember ki bírja tartani.

(Folyt. köv.)

A néma vadász.

Egy sziv története.

William egy percig meredten bámult rájuk, azután ajtalan rogyott össze. Első s farság és előbbi sanyarai megfoszták eszméletétől.

Campell ur rögtön házába vitette, de William nagy beteg lett, úgy hogy nem tudta jövevényének balsorsát, a végzetes eseményt és halálját elbeszélni.

Sokáig feküdt lázas álmok közt, s midőn végre magához tért, Campell ur házához tartozott. Akkor csak halálját fejezte ki; nevé és élete egyéb körülményeit elhalgatta, a gyújtási ügyben nem kellett tanuskodnia, mert a gyújtogatót régen elfogták és felakasztották. Munkát kért Campell ertől s kapott is. Az öreg anyira megszerette őt, mintha tulajdon fia lett volna, látta alkalmosságát ügyeiben, s William elborult napja végre kiderült.

Campell ur visszavonult a hivataloskodástól s Villiamot ajánlta utódjává, akit elis fogadtak Most alkalma volt tervét valósíthatni, melyért mindig küzdött, fáradt.

Elutazott a farmba, melyet egykor szöke hagyott el. Lélekben tustben megerősödve, vidoran, tele reménnyel érkezett meg. s a szolgáló Saunders beteggyárhoz vezeték, hol egykori kintója éppen haldoklott.

frt. de volt olyan vevő is, ki 5 frtot adott érte. — Ezuttal a „Fekete gyémántok” kéziratát árulják. A becses ereklyét rendkívül sokan igyekeznek maguknak megszerezni.

Ira Pain a híres amerikai lövő már befejezte itteni szereplését s most Solymossi vezetése alatt újabb körútra indul. Első állomáshely valószínűleg Debreczen lesz s körülbelül 10—12-én ott fogja producálni bámulatos lövészi mutatványait. 15 lépésnyi távrolról leövi a felesége fejéről a diót, kilövi bárkinek a szájából a szivart, s kettőlövi az élével feléje tartott kártyát.

Még számos apróságról, szárnyaló hírekről, látható és nem látható dolgokról tudnék pletykálni, de a posta siettet.

Viszontlátásra.

Kiss Vitéz.

A tiszántuli ev. ref. tanár-egyesület ez évi közgyűlése.

Békés, jul. 7.

Két évi pihenés után ref. tanár-egyesületünk a békési ref. egyház és a nemes város áldozatkészsége és szives megüivása folytán Békésen ma kezdte meg közgyűlését.

Sajnos, hogy részint a történelmi kongresszus, részint az országos tanár-egyesület épen ez időben folyó közgyűlése, no meg a kiállítás számos ügybuzgó tagtársat visszattartott a megjelenéstől. Mindazáltal mintegy 28 vidéki tag jelent meg. Debreczenből, M. Turról, Karczagról, H. M.-Vásárhelyről és Szalontáról. — Kiváló elismerés illeti Nitszt. Szabó János békébánati esperes urat s a szarvasi evang. főgym. igazgatóját Banka G. urat valamint Zsilinszky Endre tanát urat, kik mint vendégek szives jelenlétükkel közgyűlésünket megtisztelték.

A központi választmány Debreczenből Géresi Kálmán h. elnök vezetése alatt még e hó 5-én megérkezett, hogy a nagy gyűlés előkészítését és akadályait a lefolyását előleges tanácskozásain elősegítse.

Az előleges bizottsági ülések 6-án meg törtévéen 7-én reggel a ref. egyháztanács és a nemes város előjáróságánál tett rövid tisztelegés után szép számú helybeli közönség részvétele mellett a ref. egyház tanács termében megkezdődött a gyűlés.

Géresi Kálmán h. elnök szakavatott megnyitója és „Tanügyi Szemle” után, melynek első részében az egyesület tevékenységét s különösen középiskolánk s azok fenntartó testületének az elfogadandó államsegélyvel szemben való viszonyát, e viszony következményeit fejtegette; másik részében habár röviden, a lefolyt két év tanügyi mozgalmairól nyújtott tájékoztatót. A felolvasott jegyzői és pénztárnoki jelentés örvendetes tudomásul szolgált, s a mennyiben, mindenik jelentés tartalmazott oly mozzanatokat, melyek felett a közgyűlés napi rendre nem térhetett, azok felett a tárgyalás azonnal megindult.

A többek között elhatározta közgyűlésünk, hogy külön országos tanári körre való alakulásunkat nem öhajjúk, mert hiszen sajtósági helyzetünknek fogva úgy is egy egységes kört képezünk, mely a többi tanári körökkel tanügyi dolgokban bármikor összekötötést képezhet, a tanügyi téren felmerült aktuális kérdések megbeszélése vagy nevezetesebb mozzanatok méltatása felől ezental az egyes tanár karoktól, mélyebb és beható eszmecserét kér s azokat írásban foglalva közgyűlésen rendez előadók által tárgyalatni kívánja.

Mint egy megjelent szellemre, úgy bámult a haldokló a jövevényre, míg Mattie sikoltva repült karjai közé, a mint megismerte. Ekkor Saunders végső örfeszítéssel összeette keziket és megáldá őket.

— Ez mind a tied itt Villiam, mert a te vagyondó szolgált alapjául, melyet haldokló szüleid kezeim e adtak számodra. En roszul bántam veled. Bocsáss meg halálom óráján s légy öre leányomnak.

Ezt inkább susogva, miut mondta, Saunders meghalt. William mindent megbocsátott, s alig mult el a gyógyidő, nőül vette Mattiet, egykori kedves tanítóját, kinek két szeméiről soha sem feledkezett meg. E két szemek néha még könnyekkel teltek meg, ha Mattie atyjára gondolt, de William feleskoltta e könyveket, s feledve volt minden nyomor, bu és szenvedés égi boldogságban olvadtak fel.

Örömben teltek az évek, melyek William szomorú ifjúságáért gazdag kárpótlást nyújtottak. Elégedett farmer volt, s a ház apránként meg népesedett kicsiny csemétékkel, kik a szülők boldogságát növelni jöttek egymásután.

Azonban a megpróbáltatások, melyek Williamra vártak, mig nem érték végüket. Kitért a szabadságharc, melyben William tettereje összes tevékenységével élénk részt vett; aldozott, mint senki a magas eszmékért, s midőn a háboru bevégeződött majdnem kolásbotra jutva látta magát.

Sajnálta családját, hanem elég erőt érzett magában, hogy újra megjárja az utat a gazdaggal-lételhez. Azt belátta, hogy itt a nagy kiterjedésű farmban, melyet sok adóság terhelt, vékép tönkre kellene mennie; sokat hallott az Alleghanyon tul levő fogla-

Továbbá tavaly évkönyv nem adatván ki, az ez uton felmaradt felesleges költségből 100 frtot a nyug- és gyámitintézet pénztárába készülni utalványoztatni. Mindkét pont elfogadtatott.

Ezután tárgyalattak a központi bizottság által felterjesztett folyó ügyek, melyek legnagyobb részben a bizottság által javasolt irányban elfogadtattak.

Majd Séllei Péter békési gym. tanár olvasta fel szépen és kiváló gondnal, beható kutatások alapján írt értekezését: a békési ref. gymn-ról, mely tetszéssel fogadtatván az évkönyvben kiadatni határozottatott.

Következett a pályázatok eredményéről szóló jelentések tudatása. A vallástani kérdésre kitűzött pályamű, csekélyebb alig számba vehető fogvatkozásai mellett pályadíjra érdemesnek találtatván, jelégés leveléből Gergely Károly krassói ref. lelkész egy letünk buzgó tagjának neve tűnt ki.

Végül a tisztikar lemondása után a számadó s vizsgáló szavazatszedő stb. bizottságok kineveztetvén a közgyűlési tagok mint a ref. egyház és a nemes város vendégei a „Korona” vendéglőben gyűltek össze kedélyes bankettre, melyen, hogy a tósztkban nem volt hiány képzelhetni. Egyébiránt úgy egyeseknek, mint a ref. egyház és a nemes város előjáróinak a pártalan figyelemért és vendégszerzetért, melyek a vidékieket elhalmozák a leghálásabb köszönettel adózhatunk. Délután gyám és nyugdíjintézet- és bizottsági ülések.

Sinka Sándor, főgym. tanár.

Városi közgyűlés.

Debreczen, 1885. jul. 9.

Debreczen város fr. hat. bizottsága ma — háromtisztségű állomás betöltése is napi rendszer levén — igen látogatott és élénk közgyűlés tartott. Méltóságos gr. Dégenfeld József főispán elnöklete alatt. A közgyűlés számos fontos ügy felett határozott; melynek elintézéséről alább bővebben emlékezünk meg.

D. e. 1/2 10 órakor gr. Dégenfeld József gr. O Méltóság a megnyitván a közgyűlést a tanácskozás sorrendjére nézve indítványozza, hogy a nagyon hátra tett számvételek betöltése előbb vétessek elé, ugy ezen indítvány, mint Simonffy Imre polgármesternek azon másik indítványa, hogy hasonló törtéjék a szinten nagyérdékű reáliskola ügyével is, elfogadtatott, hogy t. i. mindkettő a tárgysorozat 10 pontja után ejtessék meg illetőleg tárgyalassék le.

Papp Ferenc főjegyző felolvassa a polgármesteri jelentést, május és június hónapról melynek jelentősebb és érdekesebb adatait a következőkben közöljük:

I. Rendészet.

A rendőrség által letartott lopásért 12 rendőri kihágásért 168, összesen 180 egyen kik közzül az illetékes kir. bíróságnak 12 adatott át. A városból eltolonoztatott 25, keresztül tolonoztatott 31, kényszerutlevéllel kiutasított 6, összesen 72 csavargó.

II. Iparügy.

A rendőrkapitányság által különböző iparágak önálló gyakorolhatása végett 39 egyen látottat el igazolvánnyal, kiktől 5 frtjával 195, frt vétetett be az iparos iskoláztatási alap javára, 8 idegen illetőségűt pedig 80 frt hajtattat be a házi pénztár javára.

III. Honvédelmi ügy.

A honvéd tanzászlóalj megvizsgálására május 28-án Ghiozy Béla altábornagy váro-

lásokról, melyekben nagy számú kivándorlott csinált szerencsét, s közlé tervét néjével.

Mattie egy kissé elhalványult, de nem tett semmi ellenvetést; minden jó volt, amit félje akart.

William pénzzé tette megmaradt kis vagyonságát s utra kelt.

Az ut hosszú és fáradságos volt. Hanem változatos tájképek, melyek előttiük terültek s a civilizáció előhaladását mutatták, kárpótlást nyújtottak farsadalmiért.

Mindig tovább kellett menniök, egész a foglalások széléig, a hol még voltak szabad helyek. Az új jövevények mindig legkivülőr maradtak, kivéve a vadindiók támadásainak, a kik azonban apránként mindinkább kiszorították ősi hazájukból.

Az indiánok nem engedtek könnyen. Látták, hogy a fehér emberek mindinkább nyomulnak előre s igyekeztek meggátolni, Bár a felől is megvoltak győződve, hogy ellenök semmit sem tehetnek, mégis legalább egyes éjszakai megrohánások által a szélső telepeket dulták fel. A féreg is visszafordul, ha rátoposnak.

Ettől félt Mattie. Ezért halványul el. William bátorította.

— Ne félj, melletted leszek mindig, s félnél-e bárhol, a hol én melletted vagyok? Mattie azt felelte rá, hogy:

— Nem!

De azért még sem tudott teljesen megnyudni, s a végső ültetmények egyikén válniok is kellett. William hátrahagyá nejét és gyermekeit, maga pedig több vállalkozóval elment tovább, tanyát keresni.

Harmadnap talált egy alkalmas helyet, a hol jónak gondolta letelepedni. Örömmel

sunkba érkezett. József főherceg Henneberg altábornagy kíséretében május 31-én szintén városunkba érkezett s június 1-én elutazott.

A lakosság építésének tárgyalását az erre kiküldött vegyes bizottság június 16-án megkezdette.

A katonai létszám volt a közöshadseregétől 2380 ember 757 lóval; a honvédségtől 1099 ember, 202 lóval. Összesen 3479 ember s 959 ló. A lakosságnál állandóan 155 ember s 79 ló volt elszállásolva.

IV. Adóügy.

Állami adó fejében a lakosság által befizetett összesen 57903 frt. 93 $\frac{1}{2}$ kr. Befizetett tovább: hadmentességi díj 538 frt. 27 kr., idegen adó 15 frt. 79 kr., járdaköltség 73 frt. 43 kr., közmunkaváltás 4803 frt. 70 kr. A jelentés fölemliti, hogy a f. é. év első felében befizetett és behajtott adómenynység ugyaz 1883 év, mint a mult 1884 év első felében befolyt mennyiségnél tetemesen nagyobb.

V. Középítkezés.

A városi épületek és iskolák évi tatarozása folyamamatban van. Több utcán gyalogjárók készülték. A piac-utcza főbörkölathelyezése befejeztetett; a rendezés folyik. A helyi vasut második vágánya lerakott. Csatornák tisztítottak és boltítottak be. Különböző országutakon a földmunkálatok fogatosítottak.

VI. Erdészet.

E két hó folyamán erdőtenyésztés körébe vágó munkálatok foglatkoztattak az erdészeti személyzetet, melynek fardozása — mint már is látható — biztosan meghozza a maga gyümölcsét.

VII. Közegészségügy.

Az egészségi állapot leginkább a kis-korúak közt dult kanyaró által volt megtámadva. Junius hóban pedig a kanyaró kiválcsesemök közt még a behurut is pusztított, mely miatt 61. haláleset fordult elő. A kanyaróban május 10-től június 28-ig 688 egyen betegedett meg, kik közül elhalt 11, Junius közepén a járványügyi bizottság az iskolákat a járvány miatt bezáratni javasolta, mi megis történt. A közegészségügy érdekében orvos rendőri szigorú vizsgálók tartattak. A közkorház forgalma volt: ájtott május hóra 86 beteg a két hó alatt felvétetett 206, elbocsátatott 187, meghalt 31, marad júliusra 74. Népe s edés: született a város területén 310 gyermek, meghalt 335 egyen, házasságra lépett 71 pár.

A jelentés tudomásul vétetett.

Interpellációk.

Somogyi Pál biz. tag az iránt interpellálja polgármestert, hogy megfelelő-e valóságának, azon általa is csak más után hallott beszéd, hogy nemcsak a most betöltendő két adókövető helye, de az amaz adókövető is, ki még az új szervezet előtt választatott volt meg ezen állomásra, a közgyűlés kárára napdíjjasok által van betöltve, s ez utóbbi egyen más hivatali körben van alkalmazva? — kérdezi továbbá nem vette-e polgármester ur terve, hogy ezen visszás állapot megszüntetessék?

Simonffy Imre polgármester ezen interpellációra feleli, hogy ama hír tényleg van, miután amaz illető egyen az adókövető osztály főnökjének jelentése szerint az ottani teendőkre nem alkalmazható, sőt még azok közt is, kiket tavaly választottak meg, van egy ilyen, kinek helyét alkalmas napdíjjással kellett pótolni; amazokat pedig más helyre kellett áttenni.

Somogyi Pál az „adott körülmények

tért vissza az ültetményhez, melyben minden kincse: családja volt.

Már messziről borús sejtélem futotta át valóját. A békés farm körül levő fak sok helyt kiváltak valgdalva.

A mint egy utkanyarulatnál kifordult, szivét jéggé valni érzé. Előtte állt a farm, fölégetve, feldulva: füstös falak bámultak az égre, és köztük holttestek látszóttak messzire.

Mint egy örült, rohant a romokhoz, s a holttestek közt megtalálta nejét és gyermekeit, kegyetlenül meggyilkolva. Vad kétségbeeséssel borult rájuk s csak sokára eszmélt, hogy egy kissé körültesintsen.

A holttestek között volt egy, amely még mozgott. Maga a házigazda volt. Csak addig élt, míg a megbizójának el tudta mondani, hogy a shawnie indián törzs megrohanta a telepet, s a háziakat és vendégeiket mind legyilkolá. Öt egy mérgezett nyíl taláta, s nem ment üldözésükre, mert iltt akar meghalni; meg is halt.

Harmanczán voltak megölve a romok közt William sirt ásott nekik társaival s eltemeté őket Mindenkinek volt kit siratni; ő azt hívé, senkinek se volt oly sok, mint neki.

Emléket állított a helyre, a hol mindene a mi drága volt, feküdt, s akkor felemelte puskáját, rátette kezét a hideg köre s esküdött erős, reszketestelen hangon, hogy kedveseinek halálát meg fogja bosszulni. Nem pihen addig és nem unítja szóra ajkait, míg az indiánok ki nem lesznek irtva vagy kivüze az országból.

Es ettől a perctől kezdve kezdett hirre vergődni és réme lenni az indiánoknak. Nem veszté el nyomukat egy pillanatig sem, s

„Bát” meg van ott volna más. Mindamellett ol napdíjjasok helybe, s ezért kivázen a közügyre szüntetése felett

M a g y a (melyet ő kifejnyentérel felett interpellált, hogy mester Urnak a

és emelésére a latorvosnak ad frt haszonbérnére. Polgármester ezen térnek ges megállapodás augusztusi nazy

Miniszy

Több felőlül Debreczent hogy Csávoszky a Debreczen-vás Csegédy vezetend engedély adatot tézkedéseket ma

K

Felolvastaleirata, melyben jezi ki Debreczen stéksége fel a salétrom dó honvéd zász

Ezzel kap lenti hogy ezeténhetik meg, l

épül, a mi csak mel tudatja egybau tüzetes je

lés elé — hogy azon kérelmet állandóan 2 gy hadkiegészítési és egy egész helyeimen m

mesvári kerület vegyes bizott egész tegnapi nek megkezdés furomon megy

nak abból tete tonai kincstár: a kaszárnyákat ha katonaság t kaszárnyák. E

szul. A katonai ezer frt szüksé haszonbér helyezni. A Pavi 2000 frt fizet

költséggel kibé az évi haszon még — bár ki nyos. Egy lov hold kellene. I közelében, a d helyet kellett

Ezt a pirosi u szánya mellett kertből még ig letet sajátitan

Polgármeszönettel örve

Az árvaszólo jelentése sor a műszaki dett adókövetés gyossabb

gyilkolta őket kül. Mint a denült, a hol hosszú fegyve iknél, tánczai tük termett, s meztelen vad kiálló sziklás tásig, aztán föld nyelte ve

Az indi kább a féleln neveztek, — tümegesen kiv kiug-folyam

Midőn felé evezett, jelent a retten és végzetes g hasztalanul,

Egy in az apja volt nyilával, a tőt és suhog ban az indiá tos halál volt

William lobb ültetvébbi nem bir gadt, egész t lerogyott a ugy találták

Egy egy ban számosat a rejtélyes „amerikai reg

zsg Henneberg
31-én szintén
elutazott
tárgyalás az
június 16-án
közöshadsé
a honvédségtől
3479 ember
16-án 155 ember
össég által be-
331. kr. Befé-
díj 538 frt.
kr. jarkölt.
állás 4903 frt.
gy a f. év első
adómennyiség
84 év első fe-
tetemese na.

meg van elégedve a válaszal. Ő sem
vonna másképp Polgármester ur helyén.
Mindamellett ohajtáná, hogy ezen állások
párhuzamos helyett, állandóan töltessenek
közgyűre nézve káros állapot meg-
szüntetése felett gondolkozzék.
M a g y a r G á b r pedig a lóvásártér
kifejezésében folytonosan lóver-
nyterrel tévesztet össze) jövő kezelése iránt
interpellált, hogy t. i. van-e tudomása Polgár-
mester Urnak arról, hogy a hazai lótenyész-
és emelésére alakult bizottság Szalay István
átalorvosnak adta ki ama területet évi 2000
haszonbérért a szerződés 7. pontja elle-
gére. Polgármester kijelenti, hogy volt már
ezen ténnyel szembe fordított; de végleg-
es megállapodás nemjött létre. Ez majd az
augusztusi nagyvásárkor fog megtörténni.

Miniszeri rendeletek.

Több felolvasott miniszeri leiratok kö-
zül Debreczent legközelebből érdeklő az,
hogy Csávozszy Lajos és érdektársainak egy
Debreczen-vásártér indóháztól építendő s
Cségyig vezető helyi vasút előmunkálataira
engedély adatott, A tanács a szükséges in-
tézkedéseket megtévén, ez tudomásul vétetett.

Kaszárnya ügy.

Felolvastatik a honvédelmi miniszter
leirata, melyben legnagyobb örömet fe-
jezi ki Debreczen város azon hazafias ál-
dótlóságát felett, hogy helyiséget ajánlott
fel (a salétrom laktanyát) egy itt elhelyez-
endő honvéd zászlóalj (43-dik) számára.

Ezzel kapcsolatban Polgármester ur je-
lenti hogy ezen áthelyezés csak akkor tör-
ténhetik meg, ha az új lovas kaszárnya föl-
épül, a mi csak pár év múlva várható. Örö-
mel tudatja egyszerűen — mielőtt e tárgy-
ban tüzetes jelentést terjeszthetne közgyű-
lés elé — hogy ő felsége a király Debreczen
állandóan 2 gyalogzászlóalj, egy ezred törzs,
hadkiegészítési parancsnokság katonai zenekar
és egy egész lovas ezred helyezettessék el,
kégyemesen megadta. A tárgyalások a te-
mesvári kerületi parancsnoksággal jun 16-án
vagyis bizottság körében megindították s
egész tegnapig tartottak. Ha az építés, mely-
nek megkezdésig azonban az ügy még több
furomon megy át, végre lesz hajtva, a város-
nak abból tetemes haszna lesz, miután a ka-
tonai kincstár 25 évre fogja egyelőre kibérelni
a kaszárnákat s a bért akkor is fizetni fogja,
ha katonaság által nem vétetnek igénybe a
kaszárnák. Egy pár példát hoz fel illusztrálá-
sul. A katonai kórház, melynek kiépítésére 50
ezer frt szükségeltetik a jelenlegi 2000 frt
haszonbér helyett évente 6000 frt fog jövedel-
mezni. A Pavillon kaszárnyáért most csak
2000 frt fizet a kincstár, de ha 200 ezer frt
költséggel kibővíti a város, 21 ezer frt lesz
az évi haszonbér. A mi a helyet illeti az
még — bár ki van már jelölve — nem bizo-
nyos. Egy lovas ezred kaszárnyájára 26 kat.
hold kellene. Ilyen csak egy volt a város
közében, a dohány gyár helye. Ezért két
helyet kellett egymás mellett kiválasztani.
Ezt a pircsi ut két oldalán a Gilányi ka-
szárnya mellett találták meg. A Boldogfalvi
körtől még így is ki kell egy jókora terü-
letet sajátítani.

Polgármester urnak ezen jelentése kö-
szönettel örvendetes tudomásul vétetett.

Választások.

Az árvaszék és tisztí főügyész feléről
szóló jelentésnek felolvasása után került a
sor a műszaki számvevő és a két megürese-
dett adókövetői állás betöltésére. A válasz-
tás gyossabb megejtése végett két szavazat

gyilkolta őket biztos kézzel és irgalom nél-
kül. Mint a halál anyaga, megjelent min-
denütt, a hol tanayát ütötték, egy lövést tett
hosszu fegyveréből, aztán eltűnt! ünneplé-
yknél, tánczalkor vagy alvásuk közben köz-
tük termett. szétapott maga körül, hogy a
meztelen vadak légyként fordultak fel, egy
kiálló sziklán látszott még egy szempillan-
tásig, aztán onnan is elenyészett, mintha a
föld nyelte volna el.

Az indiánok iszonyodtak tőle s legin-
kább a felelmetes „néma vadász“ — a mint
nevezték, — idézte elő, hogy elhatározták
tömegesen kivándorolni a zöld folyam — Li-
king-folyam — környékéről.

Midőn utolsó sejkának a folyamon le-
felé evezett, a meredek parton egyszerre me-
jelent a rettegett ellenség, kilötte fegyverét
és végetes golyója, mely sohasem repült el
hasztalanul, a csónak kormányosát ejtő el.

Egy indián dühösön felordított Ennek
az apja volt a kormányos. Célzott mérgezett
nyílával, az ideg pattant, a nyelvésző süvöl-
tött és subogva megát a néma vadász lábá-
ban. az indiánok örvendve ujjongtak. Ez biz-
tos halál volt.

William az erdőbe ugrott s a legköze-
lebbi ültetvényig vonszolta magát. Ott azon-
ban nem bírt tovább menni, lábsebe megda-
gadt, egész testét halálos bágyadság fogta el
lerogyott a farm kapujánál. Pár óra múlva
ugy találták ott meghalva.

Egy egyszerű nő, a milyent Kentuczky-
ban számosat találhatni, jelöli a helyet, hol
a rejtélyes „néma vadász“ pihen, bi nem egy
amerikai regény alakjai közt szerepel.

szedő bizottságot nevezett ki az elnök. Az
egyiknek tagjai voltak: dr. Kola János. El-
nök, Szikszai Szabó József, Márk Endre és
ifjú Körner Adolf; a másiknak: Körössy Sándor
elnök, Gönyey Károly, Legányi Gyula és
Zöld Mihály. A kandidáló bizottság, állott a
közgyűlés részéről Dalmy Károly, dr. Ozory
István és Nánássy Ferenc, az elnök által
kinevezve pedig Dr. Király Ferenc, Budai
József és Fráter Imre biz tagokból. A mű-
szaki számvevői állásra 11 pályázó
közül csupán Jablonczay Kálmán
találtatott képesítettnek s így ő lett egy-
hanglag megválasztva azon föltétel mellett,
hogy tartozik 2 év alatt az állanszámvitel-
tanból vizsgát tenni. Az egyik adókö-
vetői hivatalra jelöltettek: Szat-
máry Mihály, Hanke Lajos és Selli Imre
ez utóbbi választatott meg a beadott 115
szavazat közül 58-czal. A másodikra a kan-
didált Günter Ferenc, Récey Gyula és Ké-
mery Gábor közül Günter Ferenc
választatott meg felkiáltással.

Teljes főreáliskola Debreczenben.

A tanács előterjeszti, hogy a reáliskolai
bizottság jelentése folytán, mely elérkezett-
nek látja az időt arra, hogy a Debreczen vá-
ros által fenntartott csonka főreáliskola kie-
gészítessék, felkérte volt Polgármester urat,
hogy a közoktatási miniszterrel értekezék
az itteni reáliskola átvevétel végett, miután
csakis egy tartható fenn teljes reáliskola
Debreczenben. Ezen értekezés megtörtént, s
a miniszter hajlandónak nyilatkozott ez ügy-
ben tárgyalásokba bocsátkozni a várossal.
Ennek megindítása végett a tanács meg-
bízta a reáliskolai bizottságot, hogy készít-
sen a reáliskolának Debreczenben szükségese-
ségét, f nállhatását bizonyító emlékiratot a
miniszterhez. Ez emlékirat elkészült, mely
nem más, mint az, melyet lapunkban a reál-
iskola ez évi értesítőjéből már ismertettünk.
Ezen emlékiratszerű értekezés a közgyűlés
által el is fogadtatott.

Házi pénztári számadás.

Az 1884. évi házi pénztári számadásról
szóló előterjesztése a tanácsnak felülvizgá-
lás végett a belügyminiszterhez felterjesztetni
rendeitett.

Iskolai adó a r. kath. egyházban.

A r. kath. iskolaszéknek a r. kath. fe-
lekezeti elemi iskolák fenntartására vonatkozó
beadványa folytán a közgyűlés megbizta a
rendőr kapitányságot, hogy készítse el a ró-
mai kath. egyháztagoknak névsorát azok
családi viszonyaira tekintettel az adóössze-
gek kimutathatása végett tegye át az adófe-
lügyelőséghez, hogy aztán ezen névsor alap-
ján az eddigi magas tandíj helyett általános
iskola adót vethessen ki a r. kath. iskolaszék,

Legeltetési rendszabály.

A jelen évre alkotott legeltetési rend-
szabály azon pontja, mely a gulyák létszá-
mát állapítja meg, a miniszteriumhoz felleb-
beztetvén, ez, nem csak ezen, de más, külö-
nösen az erdősegekbe való legeltetésről szóló
pontokra is észrevételeket és kifogásokat tett.
A közgyűlés a kifogások egy részének iga-
zat adott, más részét illetőleg pedig a mi-
nisztert felvilágosíttatni határozta el.

E tárgynál Polgári András biz-
tag azon eszmét vetette fel, hogy az Ohat,
miután a mai viszonyok közt a mostani legelő
szüknek bizonyult, a bérlet lejártá után csatol-
tassék vissza a legelőhöz. Jám bor Ferenc
ezt a városi pénztárra nézve károsnak jelenti.
Együttal elkárhoztatja debreczeni gazdáknak
még mindig szokásos osdi legeltetési rend-
szerét. Hasonló véleményben nyilatkozik
Nánássy Ferenc is, ki a bajt abban
látja, hogy a gazdák maguknak nagyon is
sokat megengednek a kivert jószágok számát
illetőleg.

Hol épülnek az ev. ref. új tem- lomok?

A közgyűlés véglegesen átengedte a
Czegléd utcai templom helyéül ama terüle-
tet, mely még 1827-ben a ref. egyháznak
adatott s nevére át is telekkönyvezetett. A
terület 448 □ öl 8 nap alatt a főmérnök ál-
tal ki is fog mérteni az utca szabályozási
tervnek megfelelőleg. A másik templom he-
lyéül, némelyek azon javaslatával ellentétben,
hogy az Ajtó és Kut utcaköz üzsözögelésé-
nél jelöltessék ki, a Szarvastér mutatott
ki, mint ezt maga az ev. ref. presbyterium
is ohajtottá.

Építkezések a nagyerdőn.

A gyűlés elfogadta a tanács azon javas-
latát, hogy a nagyerdei fűrész-kibővítésék,
s mellette tánczterem és étcsarnok építések
14 ezer frtnyi költséggel, mely biztos fede-
zetét azon évente fizetendő és 10 percent jö-
vedelemnek megfelelő póthaszonbérben ta-
vállja, melynek fizetését jelenlegi bérlő irás-
ban magára vállalta.

Több kisebb érdekű tárgy elintézése s
Szatmári János állatorvos oklevelének kihir-
detése után a gyűlés véget ért.

Napi hírek.

— Gr. Teleki Sándor a genialis író
ma városunkban időzött.

— A vasárnap órák korlátozása a
debreczeni m. k. postahivatalnál. Dé-
előtt. Levél fel és leadás 8 óráig. Pósta-
kocsiposta fel és leadás 8-tól 10-ig. Pósta-
ványok be és kifizetése 8-tól 10-ig. Közönsé-
ges levelek hirlapok és kocsipostai küldem-
nyek levélhordók általi kézbesítése 7-30. p.
kezdők. Dé l u t á n. Levél fel- és leadás 3.
órától 5-ig. Kocsiposta fel és leadás 3-tól 5-
ig. Postautóványok be és kifizetése szünet-
tel. Közönséges levelek és hirlapok levélhordó-
k általi kézbesítése 6 órakor. Kocsipostai
küldemények kézbesítése szünetel. Express
levelek és egyéb ilyenmü küldemények kéz-
besítése korlátozás alá nem esik. Debreczen
1885. jul. 9. Postahiv. főnökség.

XII ik közlemény a tervbe vett
zene és énektanári tanszék alapjára hoz-
zán érkezett kegyes adományokról. A 331.
sz. i v e n t. Miskolczy János ur 50 kr, Ki-
rály Imre ur 1 frt, Czeglédi Gyula ur 1 frt-
dr. Sik János ur 3 frt, összesen 5 frt 50 kr.
A 35-ik sz. i v e n t. Lengyel Zsigmond tr.
ur 5 frt. A 106. sz. i v e n t. Könyves
Tóth Kálmán ur 2 db 10 frankos aran-
y a t küldtek. E szerint a 12-ik közlemény
összege: 10 frt 50 kr. és 2 db 10 fran-
kos arany a t, a főösszeg pedig: 1169 f.
50 krt és 2 drb 10 frankos aranyat
tesz. — Mely nyilvános nyugtázás mellett
mely közönségemet is kifejezve a kegyes ado-
mányozóknak, továbbra is tisztelettel aján-
lom ez ügyet a n. é. közönség becses párto-
lásába. — Hegedűs Sándor colleg. háznagy.

— Elvesztett tagnap a piacon egy cso-
mag selyem és szövetség. A becsületes meg-
találó kéri a csomagot a „Bika“ szálloda-
kapusának átadni, hol a táradtságért 2 frt ju-
ealomban részesül.

— Egy arany órákulcsot talált a 47
számu rendőr, a III kerületi kapitányság kéz-
besítője Deák József. A tulajdonos átveheti
a III kerületi hivatalban.

— A helyi vasútnak tegnap délután
egy vonata nem közlekedett, a mi az álló-
mánsál kint várakozó közönség sorai közt nagy
élegetlenséget okozott. Az igazgatóság na-
gyon sajnálja e kellemetlenséget, — mely
nem tőle függő okból származott; de ilyen-
ek elhárításáról kötelességének tartja gon-
doskodni. Ha azonban mindamellett jövőre
bármikor megtörténnék ily késedelem a me-
nendobban, úgy hogy egyik vagy másik vo-
nat nem közlekedék, az azonnal vörösszínű
plakátok által tudtára fog adatni a megálló
oszlopoknál a t. közönségnek, hogy a hiába
várakozás kellemetlenségétől meg legyen
kímélve.

— Pénzbeszedő, ki megfelelő biztosít-
tékkal rendelkezik alkalmazást nyer, felvilá-
gosítást ad szívesből e lap kiadóhivatala.

— Jó bizo. Egy szerény, jó bizo-
nyítványokkal ellátott fiatal ember, ki magát
helyi ügynökké kiképezni akarja, ajánlatot,
feltételek mellett azonnal alkalmazást talál-
— Vilmos Lajos csinos udvarkertjében
ma este Komáromy kitünő daltársulata
tartja Bucsú előadását. Holnap pedig a Ma-
gyari Testvérek zenekara fog ott
játsszani

— Nagyvárad hírek. A biharmegyei
gazdasági egyesület az idén is mint tavaly
ü g e t ő s l ő v e r s e n y e k e t rendez Nagy-
Váradon 1885 szept. 12. és 13-án. Egy mást
k e s e l ő a m a z o n o k. Keddén a nagy
piacon két ételáruszasszony czivakodásba
elvedgettek egymással, többről többre menve
mindegyik kést ragadott s a heves harcban
mindegyik megsebesült. A verekezésnek a
rendőrség vetett véget. A Rimanóczy
f é l e g y á r t e l e p e n k e d d e n k i g y u l a d t
a földalatti ütühelyiség, melynek szomszéd-
ságában a faanyagszáritó van. A tüzoltóknak
azonban sikerült az orkáuszzerű dühöngő
szél miatt könnyen veszélyessé válható tüzet
eloltani.

— A m. kir. távirtda fejlődéséről a
közmunka és közlekedési miniszterium terje-
delmes jelentést tett közzé. Magyarországon
a távirtda 1847-ben honosított meg az által,
hogy Marchegg és Pozsony között egy távirtda
vezeték építetett és Pozsonyban 1847. decz,
26-án az az első távirtda állomás megnyitá-
tott. Ettől kezdve a távirtda hálózat folyton
tejlődött, úgy hogy a midőn 1867 május 1-én
a magyar felelős kormány működését megke-
zette volt 8155 km. távirtdavonal 16,747 km.
hosszúságu huzallal és 326 távirtda állomás ál-
lott rendelkezésére. A magyar kormány alatt
egész ez-nyolcozszáznyolcvannégy év végéig
a vonalhossza 16,542, a huzalhossza 61,619
kilométerre és az állomások száma 1287-re
emelkedett. A távirtdai gépek száma 1857-től
1884-ig 363-ról 1899-re szaporodott. A távirtda
intézet összes leitári állományának értéke
4,237,271 frtot tesz. A számadások összeállí-
tásából azt látjuk hogy 1867. óta a bevéte-
lek a rendes kiadásokat ugyan fedezik, azon-
ban az új építkezésekre szükséges rendkívüli
kiadásokat ez állami kistárból kellett pótolni
Igy 1884-ben a bevétel 2,062,231 frt, a
rendes kiadás 2,042,189 frt új építkezésekre
100,000 frt nyugdíjak 56,630 frt tehát összes
kiadásai többet minteg 140,000 frt. Az összes
távirtdai feldolgozósa 1884-ben 7,924,231 darab-
bot tett, 1867-ben a forgalom még csak 1,171,198
darabra rugott, tehát 17 éve alatt meghétsze-
reződött

— Statistika a mult hétről. A jun. 28-
tól jul. 4-ig terjedő héten az ev. ref. egyház-
nál élve szül. törvényes fi 13, leány 10, tör-
vénytelen fi 3, leány 2, s így 16 fiu, 12 leány
összesen 28. A r. kath. egyházban élve szü-
letett törvényes fiu 2, leány 3, törvénytelen
fiu 1, leány 2, együtt 3 fi, 5 leány ösze-
sen 8. Az ág. ev. egyházban született 2 egyén
1 törvényes fiu s 1 törvényes leány. Az izr.
egyházakban születési eset nem fordult elő.

Született tehát a mult héten 38 egyén. Ugyan
ezen idő alatt meghalt 36 ref. 4 kath. 1 g.
kath. 3 luth. és 1 izr. összesen 43. egyén.
Egy éves aluli volt ezek közül 19, férfi nemű
22, nőnemű 21.

— A bajor kir. hercegi pár a kiál-
lításon Lajos bajor kir. herceg, királynéuk
unokatestvére és neje Mária Terézia főher-
cegnő ma reggel Alcsuthról, hol József fő-
herceg vendégei voltak, bejöttek Budapestre
és reggel 9 órakor a kiállításba hajtottak.
A királyi pavillon előtt a vendégeket Matle-
kovic és gr. Zichy Jenő fogadták. Az ipar-
csarnok és több kisebb pavillon megtekenté-
se után a mezőgazdasági csarnokba mentek,
melynek gazdagsága meglepte a hercegi párt.
Lajos herceg itt megjegyezte, hogy mit az
iparcsarnokban látott, azt otthon is van al-
kalmá látni, de a miket a mezőgazdasági
csarnokban lát, azt csak Magyarországon
lehet feltalálni. A halálzati tárgyakat Her-
man Ottó mutatta be, ki német nyelven köz-
dé magyarázatát, mire a hercegnő megjeg-
yezte: „Mi értünk magyarul is!“ erre
Herman magyarul folytatta magyarázatát.
Ezután Lajos herceg meg akarván izlelni
a magyar borokat betértek a borkóstoló
csarnokba. Majd később a Dobos-féle vendég-
lőbe mentek étkezni.

Közgazdaság

— Nagyszabású országos takaré-
és hitelszövetkezet az iparosok számára.
Az orsz. iparegyesület igazgatójának, Mudrony
Somának meghívására kedden este 6 órakor
értekezlet tartatott, melyen Posner Ká-
roly Lajos elnökölt, ez értekezlet hosszabb
eszmecsere után elvben kimondta, hogy te-
kintettel a fejlődött iparra, ohajtandó volna
az iparosok hitelképességének emelése és
ezért elérkezettnek tartja az időt, hogy a
központban nagyszabású iparos takaré- és
hitelszövetkezet alapíttassék a résztvenni
szándékozók 50 frtos törzsbefizetéséi útján.
Ez ügyben, midőn két év előtt Matleko-
vics államtitkár részéről indult ki a kezde-
ményezés, egy részletesen megvitatott alap-
szabálytervezetet dolgoztak ki, mely az új
szervezetnek is alapját fogja képezni. Végül
az értekezlet a további teendők eszközésére
és az alapszabálytervezet újabb átvizsgálásá-
ra bizottságot küldött ki, melynek tagjai
lettek: Posner Károly Lajos, Mudrony Soma,
Beck Dénes, Dobos C. J., Brachfeld Sándor,
Neuhold János, Kuklay János, Bodendorfer
A. F. és Fischer Ignác.

Legujabb.

(„Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata.)

BUDAPEST Jul. 9. Sándor bolgar
fejedelem reggel Margitszigetre, azután
a kiállításra ment, tizenegykor Angliába
utazott.

SZEGED Jul 9. A budapesti sugár-
uton levő spodium gyár összes mellék
helyiségeivel leégett a gyártó adonos eme-
letes háza, nehány szomszédos mellék épü-
let is aldozatul esett a tüzvésznek.

BUDAPEST Jul. 9. Feleki a hir-
lapokban alaptalannak nyilvánítja azon
hírt, mintha három színházának: várszín-
ház, krisztina városi színház és gypaju-
utcai színháznak vezetésétől visszalépne.

Felelős szerkesztés és kiadó laptalajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatára: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

FOGORVOS

Dr. DEÁK

(ezelőtt Berlinben lovag Dr. Guérard udvari fog-
orvos és udvari tanácsos segédorvosa)

fog- és szájbetegségeket alaposan gyógyít.

Odvas fogakat a legkitünőbb anyagokkal töm
(plombiroz.) — Egyes műfogakat és egész
fogsorokat a legujabb amerikai légnyomatu
szerkezet szerint készít.

A fogkő, vagy bármily lerakomány
által étkelenné vált fogakat megtisz-
títja.

A használatlanná lett fogakat és fog-
gyökereket eltávolítja.

Rendel: d. e. 9—12 és d. n. 2—5 óráig naponta.
DEBRECZEN, piac, Vecsei-ház (a „Bika“ szál-
loda és Nagy-Hatvan-utca közti soron.)

Dr. DEÁK „antisepticuma“ (fogpor és száj-
viz) a fogak és szájjür tisztántartására.
Ára 60 kr.

Főraktár: Göllő Nándor gyógyszerháza a
„Megváltóhoz.“

KÉSZ NŐI RUHA és DIVATÁRU RAKTÁR.

STERN IZIDOR

DEBRECZEN, FŐPIACZ Dr. Ujfalussy ur házában
Kaszanyitzky ur porcellán kereskedésével szemben.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy
üzletemet

tetemesen megnagyobbítottam

és képes vagyok a legnagyobb igényeknek megfelelni.
Ajánlom dusan felszerelt raktárat divatos kelmékben, creton, toil,
fehérműtek rövidaruk és szabókellékekben, ugyszintén furó szőnyegekben
és minden e szakmába vágó cikkeket.
Ruhák és felöltők mérték után pontosan és gyorsan eszközöztetnek.
A n. é. közönség becses pártfogását kéri tisztelttel

Stern Izidor.

KÉSZ FELÖLTÖK és NŐIBUNDÁK,
carlo (muff) nagy raktára.

VALLFÜZŐ (mibede) NAGYVÁLASZTEK

DEBRECZEN, FŐPIACZ D. Ujfalussy ur házában.

GYOMOR-SÓ

Eddigél felülmúlhatlan hatásában kiáltékpen
a nehéz emésztési ételek könnyebb felosztására, az
emésztés és vértisztítás, a test táplálása és
erősítésénél. Ezáltal a naponta kétszeri s hosszabb
időt át étrendszer gyanánt való használat mellett számos,
még a legmakacsabb bajokban is segít, ugymint emészté-
si gyengeség, gyomorégés, a has beleinek meg-
dugulása, a belek renyhessége, izgyengeség, min-
dennemű aranyeres bántalom, görvélly, guga,
éapkor, éargasag, idült bőrkütegek, időszaki fej-
fájások, giliszta és kőbántalmak, elnyálcádás,
a megrögzött köszvény- és gümőkórnál.
Az ásványvíz gyógyhasználat mellett, ugy azok
használat előtt, mint használata alatt, mint szintén utó-
gyógy gyanánt is kitünő szolgálatokat tesz.

Kapható a készítőnél, mezőgazdasági gyógy-
szerész Stöckerauban és Magyarország valamennyi
előbbkelő gyógyszerárán s a következő raktárhelyisé-
gekben. Arad: Kiss István, Rozsnyay M. gyógyszeré-
szeknél. Aranyos-Maróth: Simondes P. gyógyszer. Nagy-
Beeskerek: Kellner József, Mencer L. és Várady Ist.
Bécs: S. F. gyógyszer. Debreczen: Dr. Rothschnek E.
Benesath F. gyógyszer. DEBRECZEN: Dr. Rothschnek E.
gyógysz. Pécs: Kovacs M. és Sipócz Ist. gyógyszer. Eszter-
gom: Máyer Sándor gyógyszer. Nagyvárad: Nyiry G. gyógyszer.
Nagy-Szeben: Teutsch Ag. gyógyszer. Zombolya: Duchon
L. és Mayering K. gyógyszer. Nagy-Kanizsa: Prager B.
gyógysz. Karánsebes: Müller P. J. és Seitz Jordán
gyógyszereknél. Kassa: Wondraschek C. gyógyszer.
Komárom: Kirchner M. gyógyszer. Keszthely: Lackner F.
gyógysz. Késmárk: Molnár L. gyógyszer. Szabadka: Jó
Ign. gyógyszer. Miskolcz: Dr. Rác G. és Dr. Csáthi Szabó
gyógysz. Ujvidék: Maximovics M. Plavitsky G. és Gros-
singer C. B. gyógyszer. Nagy-Kikinda: Bretter E. gyógyszer.
Nagy-Károly: Füleky P. gyógyszer. Sopron: Molnár L.
Kudý J. Mezey A. Csáthi J. és Graner Eng. gyógyszeré-
szeknél. Budapest: Török József, Scherhoff, Ko-
ronyley gyógyszerészeknél, Thalmyer és Seitz drog.
Kochmeister utóda drog. Pozsony: Soltz R. Heinnici F.
Pisztozy F. és Holm V. gyógyszerészeknél. Hrubanth Ist-
drog. Panceova: Bauer Frencz s Graff H. W. gyógyszer.
Palota: Gombos L. gyógyszer. Putnok: Fekete F. gyógyszer.
Győr: Mehlschmidt J. Simon Ferenc és Lippóczy Miska
gyógyszereknél. Székesfehérvár: Dieballa J. és Braun
J. gyógyszer. Szeged: Baresay C. gyógyszer. Sikkó: Teleky
Antal gyógyszer. Szombathely: Simon Gyula gyógyszer.
Szolnok: Kecskési J. gyógyszer. Temesvár: Fáykiss,
Tarzsay Ist. és Jahnér C. M. gyógyszer. Trécsén: Simon
Béla gyógyszer. Nagy-Szombat: Dobó Ist. és Pauer C. gyógyszer.
Ungvár: Fränkl M. Lám A. gyógyszer. Felhőtemplom:
Bauer F. Boshütz J. gyógyszer. Magy-Hradis: Stanel
Józ. gyógyszer. Vág-Ujhely: Keller Em. gyógyszer. Vág-Selye:
Zeller Ist. Zala Egerszeg: Hollós Ede. Továbbá Asztrán-
Magyarország valamennyi hírneves gyógyszerárán.
Ara egy doboznak 75 kr. Megkülönböztetve 2 doboz
mellett utóvételt történik.

A t. cz. közönség kéri, hogy csak a valódi
Schaumann J. által előállított gyomorsót kérje.

Azon szülők

ki: Óhajják fiaikat a német nyelv elsá-
jaitása végett német ajku közsébe a
Szepességre adni — mint magán
tanulók gymn. osztályt is végezhetnének
— forduljanak Nikelszky Andor evang.
lelkészhez Zsákóczon, n. p. Ménhard.

A legbiztosabb szer

az általam, **CSILLAG ANNA** által feltalált
haj- és szakálnövesztő kenőcs

mely a gyógyászati facultások leghírnevesebb szakfőirő
által vegyelemezett s kitünő hatásnak találtatott: a
haj kihullása ellen, a haj növesztésére, fejköszvény ellen,
kopaképződés, kopaszfejtés, a bajusz és szakál ritka
növése ellen.

székküldési gyári főraktár
Budapestben, VI., Király-utczna 26.
DEBRECZENBEN kapható Dr. ROTSCHEK EMIL
gyógyszerész urnál.

FÜSZER-ÜZLET.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek ajánlani

ujjonnan berendezett és dusan felszerelt

**fűszer-, anyag-, festék és
csemegeáru üzletünket.**

Eladás nagyban és kicsinyben.

DEUTSCH A. és KUN

piac, ipar és ker. bank épülete,
m. k. postahivatallal szemben.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
GAZDAGON FELSZERELT

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, diszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ÉS KERESKEDELMi NYOMTATVÁNYOK,

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK, GYÁSZJELENTÉSEK LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK,

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.